

МЕХАНИЗМЪТ ЗА ВЪРХОВЕНСТВОТО НА ЗАКОНА И БОРБАТА С КОРУПЦИЯТА

Йордан Деливерски

Университет по библиотекознание и информационни технологии

Резюме: След приемането на България в Европейския съюз през 2007 г., беше въведен механизъм за надзор и контрол над страната ни, а считано от 2019 г., в рамките на Съюза беше въведен и Механизъм за върховенството на закона.

Настоящият доклад разглежда въведените механизми за контрол, които следва да гарантират спазването на принципите на правовата държава и защитата на ценностите на демокрацията и основните права, под контрола на независими и безпристрастни съдилища, като спазването на тези принципи гарантират възможността за достъп на държавите членки до финансовите ресурси на ЕС.

Ключови думи: корупция, върховенство на закона, европейски фондове, Европейски съюз, правова държава.

Въведение

Върховенството на закона е една от основните ценности на Европейския съюз (ЕС). Нарича се също „принцип на правовата държава“ и е закрепен в член 2 от Договора за ЕС като една от основополагащите ценности на Съюза. Съгласно принципите на правовата държава всички публични органи на власт винаги действат в рамките на ограниченията, определени със закон, в съответствие с ценностите на демокрацията и основните права и под контрола на независими и безпристрастни съдилища. Принципите на правовата държава гарантират законността, която предполага прозрачен, отчетен, демократичен и плуралистичен законодателен процес, правна сигурност, забрана на произвола при упражняването на изпълнителната власт, ефективна съдебна защита от независими и безпристрастни съдилища, ефективен съдебен контрол¹, при който се зачитат основните права, разделението на властите и равенството пред закона. Тези принципи са признати от Съда на ЕС и от Европейския съд по правата на човека².

Методология на изследването

Резултатите от проведеното в настоящия доклад проучване се основават на прилагане на следната методология:

- Метод на документално изследване – изразява се в събирането, анализирането и обобщаването на наличната информация, относима към върховенството на закона, механизмите на контрол, включително по отношение на структурните фондове на ЕС, от страна на Европейската комисия (ЕК) и от други публично достъпни източници;
- Сравнителен анализ и синтез – изразяват се в сравняване на общите аспекти и различията между отделни механизми за контрол по отношение на върховенството на закона и правовия ред в ЕС. Чрез този метод ще се извърши съпоставка между различните механизми за контрол, целите, които те си поставят, и техния ефект върху постигнатите резултати в специфичните области.

Резултати

Механизъм за сътрудничество и проверка на напредъка на България в постигането на специфични цели в областите на съдебната реформа и борбата срещу корупцията и организираната престъпност (МСП)

Считано от 01.01.2007 г., Република България беше приета като пълноправен член на ЕС. Спомагателна роля за преодоляване на съществуващите слабости по отношение на борбата с корупцията представлява приетият от Европейската комисия Механизъм за сътрудничество и проверка на напредъка на България в постигането на специфични цели в областите на съдебната реформа и борбата срещу корупцията и организираната престъпност (МСП). Той се основава на ангажиментите, поети от България в момента на присъединяването ѝ към ЕС.

МСП се въведе с Решение на ЕК от 13 декември 2006 г., като страната ни поема ангажимент ежегодно до 31 март да представя редовни отчетни доклади, които разглеждат напредъка по постигането на следните шест показателя:

- Приемане на изменения в Конституцията, с които да бъде премахната всяка двусмисленост по отношение на независимостта и отчетността на съдебната система;
- Осигуряване на прозрачен и ефикасен съдебен процес посредством приемането и прилагането на нов закон за съдебната власт и нов граждански процесуален кодекс. Докладване за въздействието на тези нови закони върху досъдебната фаза на наказателното производство;

- Продължаване на реформата в съдебната власт с цел подобряване на професионализма, отчетността и ефикасността;
- Провеждане и докладване на професионални и надпартийни разследвания за обвинения в корупция на високо равнище. Докладване на вътрешни проверки на публичните институции и на огласяване на данни за имуществото на високопоставени държавни длъжностни лица;
- Предприемане на по-нататъшни мерки за предотвратяване на корупцията и борба с нея, особено по границите и в местното управление;
- Прилагане на стратегия за борба с организираната престъпност, която се съсредоточава върху тежките престъпления, прането на пари, както и върху системното конфискуване на имуществото на престъпниците.

Механизмът за сътрудничество и проверка на напредъка на България предвижда изготвянето и публикуването от ЕК на доклади, отразяващи постигнатите резултати, както и отправянето на препоръки за преодоляване на слабости в сферата на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност. Във връзка с това, въз основа на Решението за въвеждане на Механизма, Комисията може по всяко време да организира експертни мисии в България. Тези мисии, освен наблюдение на дейността по реализиране на индикативните показатели, цели и предоставяне на техническа помощ посредством различни дейности и събиране и обмен на информация във връзка с наблюдаваните цели [1].

Коментарите от направените констатации ЕК представя на Европейския парламент най-малко веднъж на шест месеца, като констатациите се правят въз основа на информация, предоставена от българското правителство, различните служби в рамките на ЕК, държавите членки на ЕС, както и неправителствени организации.

Докладът на Комисията преценява:

- дали критериите в отделните области са постигнати;
- дали има нужда да бъдат коригирани;
- дали изискват по-нататъшни доклади относно напредъка.

При изготвянето на своите доклади ЕК отчита, че съдебната реформа и борбата с корупцията и организираната престъпност са комплексни процеси, изискващи усилия в различни области. По отношение на организираната престъпност и корупцията, в своя първи

доклад, ЕК посочва: „Дълбоко вкоренени проблеми, и най-вече организираната престъпност и корупцията, изискват да се установят необратимо и ефективно да функционират устойчиви структури на ниво следствие и правоприлагане, които да са в състояние да дават възпиращи сигнали. Освен това необходимите структурни промени оказват влияние на обществото като цяло и изискват качествена промяна, която стига далеч отвъд простото покриване на показателите [...]“³.

През 2008 г. са публикувани два доклада за напредъка на България, като в тях се актуализира фактическата информация за напредъка на страната и се заключава, че България продължава да полага усилия в съдебната реформа и борбата с корупцията по границите, но трябва да активизира усилията си за постигане на същите положителни резултати в борбата с корупцията в местното управление. Изразява се загриженост за борбата с корупцията по високите етажи и с организираната престъпност, където България не демонстрира убедителни резултати. Посочва се, че страната е постигнала твърде малък напредък в замразяването или конфискуването на финансови активи, придобити по престъпен начин. Въпреки усилията не са докладвани „конкретни резултати във връзка с по-доброто сътрудничество между различните органи, упълномощени да се борят срещу корупцията“⁴.

Изрично се посочва, че бъдещата подкрепа на страната трябва да се съсредоточи върху борбата с корупцията и организираната престъпност, като следва да се даде предимство на по-малки и добре формулирани дейности, които съответстват на капацитета за усвояване на българските институции и им позволяват да проявят инициатива и по-пълно интегриране на резултатите.

Положително се оценява сътрудничеството на страната с други държави членки на ЕС с оглед подобряване на качеството на разследването при случаи на корупция по високите етажи, но като цяло корупцията по високите етажи се оценява като аспект, който „продължава да бъде сериозен проблем“⁵.

В докладите на ЕК през 2009 г. е отделено внимание на междуинституционалния подход по отношение на борбата с корупцията и организираната престъпност. Отчетени са промените в законодателната рамка, свързана с приетия Закон за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси и с подготовката на Стратегия за борба с корупцията. В заключение към доклада за напредъка на страната по МСП за 2009 г., във връзка с борбата с корупцията ЕК препоръчва да се предприемат действия по отношение на⁶:

- разработване на интегрирана стратегия срещу организираната престъпност и корупцията;
- осигуряване на ефективно прилагане на приетото законодателство за конфликт на интереси посредством изготвянето на насоки за прилагане и централна система за докладване;
- осъществяване на мониторинг на хоризонтално равнище на ефекта от законодателството за борба с корупцията и организираната престъпност и при целесъобразност да се направят законодателни промени;
- подобряване на административните разпоредби за защита на лицата, които подават сигнали за престъпления;
- проследяване на напредъка в борбата с корупцията на централно и местно равнище посредством междуведомствена координационна група.

През 2010 и 2011 г. ЕК констатира редица недостатъци, свързани със слабости при „предотвратяването на корупцията и защитата срещу конфликт на интереси“⁷. България следва да се съсредоточи върху „приемането на ефективен закон за отнемане на имуществото от престъпна дейност, създаването на орган, натоварен с установяването и санкционирането на конфликти на интереси, както и постигането на резултати в делата за корупция и в борбата с организираната престъпност“⁸. Предвид важността на професионалното икономическо и финансово разследване за всички дела, свързани с корупция по високите етажи на властта, измами и организирана престъпност, ЕК предлага в сътрудничество с международни експерти да бъдат създадени мрежи от специализирани прокурори и съдии, които да са преминали обучение за най-добрите международни практики в тази област.

По отношение на предотвратяването на корупцията ЕК препоръчва⁹:

- постигане на конкретни резултати при изпълнението на всеобхватния проект БОРКОР за анализиране на мерките за борба с корупцията;
- преразглеждане на системата за деклариране и проверка на имущество с цел тя да се превърне в ефективен механизъм за установяване на неправомерно забогатяване;
- прилагане на еднакви правила при конфликт на интереси и несъвместимост спрямо служителите в публичния сектор, без значение дали става въпрос за постоянни служители, или за

такива, които са наети по силата на индивидуални договори за предоставяне на услуги и др.

Докладите от 2012 г., свързани с МСП на напредъка на България, следваше да обобщят и отразят цялостния напредък на страната за петгодишния период, през който България е държава членка на ЕС. В доклада се обобщава, че „[...] България може да отбелязва ясен напредък, когато има ясна политическа посока“¹⁰. Специално внимание е отделено на риска от корупция в системата за възлагане на обществени поръчки, с оглед опасностите и защитата на финансовите интереси при разходване на средства от фондовете на ЕС.

Докладът от лятото на 2012 г. не беше окончателен и свързан с прекратяване на наблюдението над България. От страна на ЕК е заявено, че ще продължи изготвянето на мониторингови доклади съгласно механизма за сътрудничество и проверка, като с цел запазване и продължаване на напредъка на България ЕК отново предоставя насоки и отправя препоръки, свързани с борбата с корупцията и наказателното правосъдие, както следва:

- да се използва натрупаният опит от минали случаи, за да се подобри работата на полицията, прокуратурата и съдилищата;
- да се направи независима оценка на въздействието на българската национална стратегия за противодействие на корупцията;
- да се повери на една-единствена институция задачата да координира борбата с корупцията, да подпомага и координира усилията в различните сектори;
- да се измени Законът за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, така че да може ефективно да се налагат наказания, които имат възпиращо действие;
- да се преразгледа системата за деклариране и проверка на имущество, като тя бъде превърната в ефективно средство за установяване на незаконно обогатяване.

През 2014 и 2015 г. ежегодно бяха представени доклади по МСП. В доклада от 2014 г. бяха потвърдени дадените насоки и направените изводи в доклада от 2012 г., а в този от 2015 г. бяха дадени конкретни насоки, свързани с необходимостта от изготвяне на нова национална стратегия за борба с корупцията, създаване на нов единен антикорупционен орган, предприемане на действия във връзка с възлагането на обществени поръчки, преразглеждане на системата за деклариране на имотното състояние на висшите държавни служители, укрепване на капацитета на прокуратурата по отношение на борбата с

корупцията, както и следене на напредъка на делата, свързани със случаи на корупция¹¹.

В доклада на ЕК по МСП от 2016 г. за поредна година се прави изводът, че „Институциите, създадени с цел борба срещу корупцията, са определяни като фрагментирани, некоординирани и несъответстващи на сериозността на предизвикателството“¹². В доклада се констатира, че България все още не постига резултати, показващи успех при разследването и наказателното преследване на случаи на корупция по високите етажи на властта, водещи до окончателни съдебни присъди.

Отправените препоръки от ЕК по отношение на борбата с корупцията в България са базирани основно на приетата „Национална стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015 – 2020 г.“ и са в следните насоки:

- да се приеме нов закон за борба с корупцията в съответствие със стратегията за борба с корупцията, предвиждащ включително създаването на единен орган за борба с корупцията по високите етажи на властта, като му се предоставят необходимите ресурси;
- да се приемат изменения в Закона за администрацията с цел укрепване на правомощията и независимостта на вътрешните инспекторати;
- да се предоставят на Агенцията по обществени поръчки правомощия и организационен капацитет за извършване на задълбочени проверки на процедурите за възлагане на обществени поръчки;
- да се продължи с действията за справяне с корупцията по ниските етажи на властта в Министерството на вътрешните работи. Да се стартират подобни действия в други рискови сектори в публичната администрация;
- да се наблюдава напредъкът по наказателните дела, свързани с твърдения за корупция по високите етажи на властта, включително на етап досъдебно и съдебно производство, и да се прилагат мерки за справяне с установените проблеми.

През 2017 г. се навършиха 10 години от приемането на България за държава членка на ЕС. Във връзка с това през същата година от страна на ЕК бяха публикувани два доклада по МСП. Първият от тях съдържа подробен анализ, свързан с напредъка, реализиран през десетте години, а вторият – конкретни препоръки, които следва да се изпълнят от страна на правителството с оглед бъдещо отпадане на

МСП. Отправените препоръки по отношение на противодействието на корупцията са разделени в две направления¹³:

- да се приеме нова нормативна уредба относно борбата с корупцията в съответствие с целите, изложени в стратегията за борба с корупцията, и да се осигури прилагането на тази уредба;
- да се създаде механизъм за публично отчитане на напредъка по дела за корупция по високите етажи на властта, за които вече има информация в общественото пространство;
- да се осъществява външен контрол върху предварителните проверки на процедурите за обществени поръчки;
- да се създаде механизъм за публично отчитане на напредъка по изпълнението на националната стратегия за борба с корупцията за оставащата част от периода на изпълнение на стратегията.

Докладът от 2018 г. е изготвен от ЕК по отношение на въведения МСП. Той е насочен към преглед на изпълнението на отправените препоръки в преходния доклад, изготвен през 2017 г., като по отношение на противодействието на корупцията ЕК приема, че България е постигнала значителен напредък по дадените препоръки и като цяло ще бъдат необходими трайни последващи действия в дългосрочен план, за да се постигнат конкретни резултати.¹⁴ Въз основа на направена оценка през 2018 г. на постигнатото от страна на България, ЕК е готова да предостави допълнителна помощ, за да спомогне за утвърждаването на необратимия характер на напредъка и за прекратяването на действието на механизма.

През 2019 г. е последният доклад за България, подготвен по МСП. От страна на ЕК е прието, че България трябва да продължи да работи последователно за превръщането на поетите ангажименти в конкретно законодателство и за трайното му изпълнение.

Мониторингът за трайното изпълнение на реформите, въведен за България през 2007 г., беше прекратен, като такъв ще бъде осъществяван в рамките на механизъм за върховенството на закона¹⁵.

Механизъм за върховенството на закона

Европейският механизъм за върховенството на закона е превантивен инструмент, целящ да насърчава върховенството на закона и да предотвратява възникването на проблеми и влошаването им. Той осигурява процес на годишен диалог между Комисията, Съвета и Европейския парламент съвместно с държавите от ЕС, както и с националните парламенти, гражданското общество и други

заинтересовани страни относно принципите на върховенството на закона.

Основна цел на Европейския механизъм за върховенството на закона е да стимулира междуйнституционалното сътрудничество и да насърчава всички институции на ЕС да допринасят в съответствие със своите институционални роли. Тази цел е израз на траен интерес от страна на Европейския парламент и на Съвета.

Изготвянето на доклади за всяка от държавите членки относно върховенството на закона е основата на този нов процес. Докладите се разработват в няколко основни направления, както следва:

- Съдебна система;
- Правна рамка за борба с корупцията;
- Медиен плурализъм и свобода на словото;
- Други институционални въпроси, свързани с принципите на взаимозависимост и взаимоограничаване.

На базата на изготвените доклади и съобразно член 7 от Договора за ЕС е налице възможност да се констатира наличието на очевиден риск от тежко нарушение от държава членка на ценностите, свързани с върховенството на закона. Във връзка с това Съветът на ЕС може с квалифицирано мнозинство да вземе решение за спирането на някои права на държава членка, включително на правото на глас на представителя на правителството на тази държава членка в Съвета.

Механизмът за определяне на риск от тежко нарушение на принципите на правовата държава и върховенството на закона се осъществява, както следва:

- отправяне на мотивирано предложение – 1/3 от държавите членки или по предложение на ЕК, или по предложение на Европейския парламент с 2/3 мнозинство;
- изслушване на засегнатата държава членка;
- одобрение от Европейския парламент – с мнозинство от 2/3 от подадените гласове, представляващи мнозинството от членовете;
- решение на Съвета – за установяване на наличието на риск от нарушаване на принципите на върховенство на закона – с мнозинство от 4/5 от държавите членки, с изключение на засегнатата държава членка;
- отправяне на препоръка – с мнозинство от 4/5 от държавите членки, с изключение на засегнатата държава членка.

Механизмът за санкциониране на държава членка се осъществява, както следва:

- отправяне на предложение – 1/3 от държавите членки или по предложение на ЕК;
- предоставяне на забележки от засегнатата държава;
- одобрение от Европейския парламент – с мнозинство от 2/3 от подадените гласове, представляващи мнозинството от членовете на ЕП;
- установяване на наличието на тежко и продължаващо нарушение от Европейския съвет – решение с единодушие, като се изключва засегнатата държава членка;
- спиране на права – Съветът може да спре някои от правата, произтичащи от членството, включително правото на глас.

За спирането на права на държава членка се провежда гласуване, като за приемане на решение се изисква квалифицирано мнозинство, както следва:

- 72% от държавите членки, с изключение на засегнатата държава членка;
- подкрепено от държави членки, чието население представлява най-малко 65% от общото население на ЕС;
- засегнатата държава членка не участва в гласуването.

Към настоящия момент са изготвени доклади по Механизма за върховенство на закона за 2020 г., като основните констатации за България са, както следва:

- *Съдебна система* – налице са предизвикателства относно необходимостта от финализиране на процесите, свързани с правните процедури във връзка с ефективната отчетност и наказателната отговорност на главния прокурор;
- *Борба с корупцията* – проведена е реформа по отношение на правната и институционалната уредба за борба с корупцията. Подобрено е сътрудничеството между съответните органи, но въпреки това продължават да са налице значителни предизвикателства, илюстрирани и от проучванията на нагласите, които показват, че е налице много ниско равнище на обществено доверие в институциите за борба с корупцията;
- *Медиен плурализъм* – налице са конституционни гаранции и закони, свързани с медиите, които често не се прилагат ефективно на практика. Липсва прозрачност по отношение на собствеността върху медиите;

- *Други институционални въпроси, свързани с принципите на взаимозависимост и взаимоограничаване* – основните проблеми, свързани с принципа на взаимозависимост и взаимоограничаване на властите, включват притеснения от ограниченото използване на обществени консултации и оценки на въздействието в законодателния процес.

Заклучение

През първите 12 години от членството на България в ЕС докладите на ЕК по МСП бяха неизменна част от българския политически живот и основен мотор за реализиране на законодателни инициативи и провеждане на реформи [2]. Именно това гарантира възможността за достъп до средствата от структурните фондове на ЕС, които представляват и най-големите инвестиции, гарантиращи устойчивост на българската икономика.

Във връзка с това отпадането през 2018 г. на въведения с приемането на България в ЕС Механизъм за сътрудничество и проверка и въвеждането на Механизъм за върховенството на закона ще гарантират спазването на залегналите принципи в член 2 от Договора за ЕС и ще позволят на страната ни да преодолее значителното си изоставане по отношение на общото икономическо развитие спрямо останалите държави членки на ЕС [3].

Налице са обаче и редица съмнения, свързани с обстоятелството, че въвеждането на Механизма за върховенството на закона представлява средство за репресия на държави членки, които изразяват несъгласие с общата политика на Съюза. Тази тема остава отворена и предстои да бъде обект на бъдещ анализ, предвид обстоятелството, че към настоящия момент по Механизма за върховенство на закона е изготвен само един доклад – през 2020 г.

Бележки

¹ **Договор** за Европейския съюз, чл. 19. <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=legissum:4301855>>.

[**Dogovor** за Evropeyskia sayuz, chl. 19. <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/ALL/?uri=legissum:4301855>>.]

² **Communication** from the commission to the European Parliament and the council a new EU framework to strengthen the Rule of Law, Brussels, 2014, COM (2014) 15 8final, <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0158&from=NL>>.

³ **Report** from the Commission to the European Parliament and the Council on Bulgaria's progress on accompanying measures following Accession, Brussels, 2007, COM(2007)377, <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52007DC0377>>.

⁴ **Interim Report** from the Commission to the European Parliament and the Council on Progress in Bulgaria under the Co-operation and Verification Mechanism, Brussels, 2008, COM(2008)63, <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52008DC0063>>.

⁵ **Report** from the Commission to the European Parliament and the Council on Progress in Bulgaria under the Co-operation and Verification Mechanism, Brussels, 2008, COM(2008)495, <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52008DC0495>>.

⁶ **Report** from the Commission to the European Parliament and the Council on Progress in Bulgaria under the Co-operation and Verification Mechanism, Brussels, 2009, COM(2009)402, <[https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2009\)402&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2009)402&lang=en)>.

⁷ **Report** from the Commission to the European Parliament and the Council on Progress in Bulgaria under the Co-operation and Verification Mechanism, Brussels, 2010, COM(2010)400, <[https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2010\)400&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2010)400&lang=en)>.

⁸ **Report** from the Commission to the European Parliament and the Council on Progress in Bulgaria under the Co-operation and Verification Mechanism, Brussels, 2011, COM(2011)81, <[https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2011\)81&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2011)81&lang=en)>.

⁹ **Report** from the Commission to the European Parliament and the Council on Progress in Bulgaria under the Co-operation and Verification Mechanism, Brussels, 2011, COM(2011)459, <[https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2011\)459&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2011)459&lang=en)>.

¹⁰ **Report** from the Commission to the European Parliament and the Council on Progress in Bulgaria under the Co-operation and Verification Mechanism, Brussels, 2011, COM(2012)411, <[https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2012\)411&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2012)411&lang=en)>.

¹¹ **Report** from the Commission to the European Parliament and the Council on Progress in Bulgaria under the Co-operation and Verification Mechanism, Brussels, 2015, COM(2015)36, <[https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2015\)36&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2015)36&lang=en)>.

¹² **Report** from the Commission to the European Parliament and the Council on Progress in Bulgaria under the Co-operation and Verification Mechanism, Brussels, 2016, COM(2016)40, <[https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2016\)40&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2016)40&lang=en)>.

¹³ **Report** from the Commission to the European Parliament and the Council on Progress in Bulgaria under the Co-operation and Verification Mechanism, Brussels, 2017, COM(2017)750, <https://ec.europa.eu/info/files/progress-report-bulgaria-2017-com-2017-750_en>.

¹⁴ **Report** from the Commission to the European Parliament and the Council on Progress in Bulgaria under the Co-operation and Verification Mechanism, Strasbourg, 2018, COM(2018)850, <https://ec.europa.eu/info/files/progress-report-bulgaria-2018-com-2018-850_en>.

¹⁵ **Report** from the Commission to the European Parliament and the Council on Progress in Bulgaria under the Co-operation and Verification Mechanism, Strasbourg, 2019, COM(2019)498, <https://ec.europa.eu/info/files/progress-report-bulgaria-2019-com-2019-498_en>.

References/Литература

1. **Йотова, Л.** Благосъстоянието преди и след членството на България в Европейския съюз: между очакванията и реалностите. – В: *Годишник на УНСС*, София, 2008.

[**Yotova, L.** *Blagosastoyaniето преди i sled chlenstvoto na Bulgaria v evropeyskia sayuz: mezhdou ochakvaniyata i realnostite.* – V: *Godishnik na UNSS, Sofia, 2008.*]

2. **Stoeva, D.** Problems of civilian control over the security sector in the context of European policy. – In: *Globalization, the State and the Individual*, 2018, No 2 (18), p. 206. ISSN 2367-4555.

3. **Georgiev, D.** Bulgaria i koheziyata na Evropeyskia sayuz. – V: *Novo vreme*, 2020, br. 9 – 10.

[**Георгиев, Д.** България и кохезията на Европейския съюз. – В: *Ново време*, 2020, бр. 9 – 10.]

За автора

Йордан Деливерски е доктор по „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ и доцент в направление „Национална сигурност“. Научните му интереси са в областта на превенцията и противодействието на корупцията, управлението на миграционните процеси, както и управлението на процесите в организациите.

За контакт с автора: j.deliversky@unibit.bg

THE RULE OF LAW MECHANISM AND THE FIGHT AGAINST CORRUPTION

Jordan Deliversky

University of Library Studies and Information Technologies

Abstract: After the accession of Bulgaria to the European Union in 2007, the European Commission set up the Cooperation and Verification Mechanism, and in 2019 for all EU Member States countries it was implemented an initiative to strengthen the rule of law.

The current paper focuses on the established Mechanism for control, which has to ensure the rule of law in accordance to the values of democracy and fundamental rights under the control of independent and impartial courts. Adherence to all these principles ensures that Member States will have access to EU financial resources.

Keywords: corruption, rule of law, European funds, European Union.

About the author

Jordan Deliversky holds a PhD degree in Organization and Management outside the Scope of the Producing Economy. He is an Associate Professor in the field of National Security. His scientific interests focus on issues of corruption and prevention of corruption, management of migration processes and management of the processes in organizations.

To contact the author: j.deliversky@unibit.bg